

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra anglistiky

Bakalářská práce

Způsoby překladu neformálních výrazů v
titulcích britských seriálů.

Ways of translation of informal expressions
in British series subtitles.

Vypracoval: Matěj Rytych, AJu-SVu, 3. ročník

Vedoucí práce: Mgr. Jana Kozubíková Šandová, Ph.D.

České Budějovice 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci „Způsoby překladu neformálních výrazů v titulcích britských seriálů.“ vypracoval samostatně pod odborným vedením Mgr. Jany Kozubíkové Šandové, Ph.D., pouze s použitím literatury uvedené v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č.111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce fakultou, a to v nezkrácené podobě, elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, dne _____

.....
Matěj Rytych

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat vedoucí práce Mgr. Janě Kozubíkové Šandové, Ph.D. za pomoc při realizaci této práce, cenné rady, čas, který mi při vedení práce věnovala a také za laskavý přístup a podporu.

Anotace

Tato bakalářská práce se zaměřuje na způsoby překladu neformálních až slangových výrazů z anglického do českého jazyka vyskytujících se v britských seriálech. Práce se skládá ze dvou částí – teoretické a praktické. V teoretické části je vymezeno pojetí slangu v české i anglické lingvistice. Dále pojednává o jednotlivých aspektech slangu, o globálním slangu, neologismech a o překladatelství v obecné rovině. Praktická část je věnována analýze překladu slangových výrazů v anonymních českých titulcích ve zvoleném britském sitcomu.

Klíčová slova: překlad, neformální výrazy, slang, britské televizní seriály.

Abstract

This bachelor thesis focuses on ways of translation of informal expressions or slang terms from English to Czech language occurring in British TV series. The thesis is composed of two parts – the theoretical one and the practical one. The theoretical part deals with conception of slang in both Czech and English linguistics. Further off it includes chapters about aspects of slang, global slang, neologisms and about general process of translation. The practical part focuses on analysis of anonymous subtitle translations of slang terms in chosen British sitcom.

Key words: translation, informal expressions, slang, British TV series.

OBSAH

ÚVOD.....	1
TEORETICKÁ ČÁST	3
1 Slang v českém a anglickém jazyce	3
1.1 Pojetí slangu v českém jazyce	3
1.2 Pojetí slangu v anglickém jazyce	4
2 Aspekty slangu	5
2.1 Jazykové aspekty	5
2.1.1 Komunikativní funkce.....	5
2.1.2 Nespisovnost	6
2.1.3 Systémovost	6
2.1.4 Pojmová diferenciacce	7
2.1.5 Stav odborného názvosloví	7
2.1.6 Vhodnost pro mluvené jazykové projevy	8
2.1.7 Vyjadřování expresivity	8
2.2 Mimojazykové aspekty.....	8
2.2.1 Stupeň „uzavřenosti“ prostředí	8
2.2.2 Věkové a sociální složení příslušníků.....	9
2.2.3 Psychické faktory.....	10
3 Vliv angličtiny na slang světových jazyků	11
4 Problematika neologismů	13
4.1 Stav studia problematiky	13
4.2 Obecné otázky problematiky	14
5 Teorie překladatelství	15
5.1 Druhy překladu.....	15
5.1.1 Intralingvální překlad	15
5.1.2 Interlingvální překlad	15
5.1.3 Intersémiotický překlad	16
5.2 Problematika překladu.....	16
5.3 Fáze práce překladatele	17
5.3.1 Pochopení předlohy	17
5.3.2 Interpretace předlohy	18
5.3.3 Přestylizování předlohy	19
PRAKTICKÁ ČÁST	20
6 Metodologie.....	20
7 Analýza a hodnocení překladu slangových výrazů	21

8	Tvorba a překlad falešných slangových výrazů	32
8.1	Definice a užití falešných slangových výrazů	32
8.2	Způsoby překladu falešných slangových výrazů	33
8.3	Hodnocení překladu falešných slangových výrazů.....	33
ZÁVĚR		38
BIBLIOGRAFIE		40

ÚVOD

Již v dětství jsem rád místo pohádek sledoval britské komedie a sitcomy, tehdy vždy v českém znění. V pozdějším věku, když jsem stejné seriály znovu shlédl s pokročilejší znalostí anglického jazyka, jsem začal přemýšlet nad tím, jak všechny mé oblíbené pasáže a promluvy postav znějí v originále a jak moc jsou si s těmi českými podobné. Obdivuji také překladatelské řemeslo, což sloužilo jako motivace pro volbu tématu této bakalářské práce.

V současných britských a jiných světových seriálech, obzvláště sitcomech pro mládež, se vyskytuje mnoho příkladů neformálních výrazů ve snaze o co nejautentičtější jazykový projev postav. Tato metoda efektivně naplňuje svůj účel a dotyčné seriály jsou jí obohaceny o zajímavější dialogy postav. Přináší s sebou ale také určité nevýhody. Jednou z nich je znesnadnění práce pro jakéhokoliv překladatele, který se seriál snaží přeložit do jiného jazyka. Má bakalářská práce se na tento problém zaměřuje a jejím cílem je posoudit, jak čeští překladatelé k tomuto problému přistupují.

Tato práce bude zaměřena převážně na výrazy slangové. Ty jsou v britských seriálech užívány velmi hojně a hledání jejich přesných ekvivalentů v českém jazyce tvoří pro překladatele značný problém. V každém jazyce mívají velmi specifický charakter, obvykle úzce spojený s prostředím, ve kterém výrazy vznikly. Charakter těchto slov je tak velmi obtížný, zdali ne nemožný, po přenesení do prostředí jazyka cizího plně zachovat.

První kapitola teoretické části bude definovat co je to slang, kde vznikl a také jak se jeho pojetí liší v české a v anglické lingvistice. Druhá samostatná kapitola poté podrobně nahlédne na jazykové i mimojazykové aspekty slangu. Následující kapitola bude pojednávat o vlivu angličtiny na slang světových jazyků, jevu známém také jako globální slang. Další kapitola se zaměří na stav studia relevantní problematiky neologismů a na obecné otázky této problematiky. Poslední kapitola bude věnována

teorii překladatelství a zahrne několik podkapitol o druzích překladu, problematice překladu a také o jednotlivých fázích práce překladatele.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Slang v českém a anglickém jazyce

1.1 Pojetí slangu v českém jazyce

Slang pochází z Anglie přibližně z poloviny 18. století. Původně označoval vulgární jazyk. Slovo slang bylo pravděpodobně odvozeno z anglického „**s'language**“, označující „**něčí jazyk**“ (soldier's language = mluva vojáků). Není jednoduché uvést jednoznačnou definici slangu. Podle normativní České mluvnice se jedná o soubor jistých speciálních obrátů a názvů, které se užívají v běžném styku mezi členy zájmového nebo pracovního spolku, mimo příslušnou terminologii. Tyto obraty a názvy (slangové výrazy) vznikají z věcných i expresivních příčin a ve společenském styku mimo původní společenství se na rozdíl od běžných výrazů nevyskytují vůbec nebo velmi omezeně.

Slang disponuje v mluvnické stavbě jen velmi omezenými charakteristickými rysy. Mezi tyto rysy patří například sklon skladby k eliptičnosti, zvýšená frekvence některých syntaktických schémat, mírné alternace hlásek ve hláskosloví nebo způsob využívání progresivního tvarosloví. Tyto rysy však nelze pokládat na stejnou úroveň jako zcela patrné rysy lexikální, neboť jsou spíše projevem mluvenosti pouze polooficiálních nebo neoficiálních projevů.

Dnes je již výskyt a frekvence slangových výrazů zdokumentován i moderními lexikografickými pracemi, třebaže nesoustavně a neúplně, jako specifická složka současného jazyka. Mnoho slangových výrazů je zachyceno například v **thesauru Příruční slovník jazyka českého** nebo i v normativním **Slovníku spisovného jazyka českého (SSJČ)**. SSJČ obsahuje zhruba 2460 slangových výrazů ze 79 různých prostředí. Současný zájem o slangy je zapříčiněn skutečností, že výrazy slangu postupně pronikají do veřejného vyjadřování, nejvíce do odborného a publicistického. Z hlediska jazykové správnosti se ale stále jedná spíše o výrazy nežádoucí. Vzniká tak určité napětí mezi

slangy a odporujícím spisovným jazykem, nebo přesněji mezi lexikální rovinou výraziva slangového a spisovného (Hubáček 1979, s.10).

1.2 Pojetí slangu v anglickém jazyce

Anglický slang je stejně jako český **obtížné jasně definovat**. Dodnes je slang považován mnoha lingvisty za kontroverzní téma kvůli neshodám ohledně jeho definice a funkci. Koncept slangu byl v minulosti mnohdy chybně určován lexikografy jako jazyk neformální a špatný, a samotný termín „slang“ byl často zaměňován s jinými jazykovými útvary jako například žargon, nářečí nebo přízvuk. Elisa Mattiello (2005, s.7) tvrdí, že se tomu tak děje kvůli velmi širokému vlivu slangu a jeho inovační slovní zásobě ve standardním i nestandardním jazyce.

Slang je obtížné definovat ze dvou hlavních důvodů. Prvním z těchto důvodů je již výše zmíněný **široký vliv slangu**. Druhým důvodem je jeho **časově proměnná povaha**. Mnohá slova a výrazy, které byly kdysi považovány za slang, jsou nyní buďto zastaralé a nepoužívají se, nebo se naopak postupně integrují do standardní slovní zásoby jazyka.

Pokud nahlédneme do anglických slovníků, s nejvyšší pravděpodobností nalezneme jednu z těchto dvou definic. První možnost označuje slang jako **tajnou řeč okrajových nebo jiných podskupin společnosti**. Druhá možná definice praví, že slang je pouze **dočasnou, netradiční slovní zásobou**, která je charakteristická převážně **konotacemi neformálnosti a novoty** (Mattiello 2008, s. 31).

2 Aspekty slangu

Hubáček (1979, s. 19) tvrdí, že je v zásadě slang možno posuzovat ze dvou hledisek, a to hlediska **jazykového** a **mimojazykového**. Obě tato hlediska mají aspekty, které se uplatňují komplexně a ve společné součinnosti.

2.1 Jazykové aspekty

Mezi charakteristické jazykové aspekty patří: komunikativní funkce a používání produktivních pojmenovávacích postupů při tvoření, nespisovnost, systémovost, snaha o tvoření pojmové diferenciaci, stav odborného názvosloví, vhodnost pro mluvené jazykové projevy a vyjadřování expresivity.

2.1.1 Komunikativní funkce

Jedním ze základních jazykových znaků slangového výraziva je jeho komunikativní funkce. Slangové výrazy často vyhovují aktuálním požadavkům jazykového vyjádření výstižně, stručně a zároveň významově jednoznačně v kontextu. To se dá doložit především tzv. **univerbizací**. Ta je ve slanzích velmi aktuální. Jedním z důvodů pro to je fakt, že se slangové výrazivo užívá především v mluvených projevech. Univerbizace je často také motivace pro vznik slangových názvů. Ve slanzích se univerbizace uplatňuje nejen primárně při tvoření nových slov (pomocí odvozování, skládání, zkracování a jiných slovotvorných postupů), ale též sekundárně, kdy podmiňuje vznik a užívání mnoha slangových názvů sémanticky vytvořených a přejatých v případě, kdy spisovný název nese podobu sousloví. Uplatňuje se tedy všude, kde se nachází rozpor mezi pojmem a jeho víceslovným označením. Univerbizace je tak základní, primární motivací mnoha slangových výrazů, které vznikly např. odvozováním (vojenský slang: dévěťák = DVT, dozorčí vojskového tělesa), skládáním nebo jinými způsoby (Hubáček 1979, s.20-21).

2.1.2 Nespisovnost

Dalším základním aspektem tvoření slangového výraziva je jeho nespisovnost. Výrazy slangu si uvědomujeme jako slangová synonymní pojmenování k pojmenováním spisovným, a to nejčastěji termínům (např. kapák = kapací infuze, dechy = dechové nástroje, voliš = volejbal).

Je potřeba si uvědomit, že různé slangové výrazy mají rozdílnou míru nespisovnosti. Některé z nich se ocitají na hranici spisovnosti (např. železničářské výrazy hadičkář, zelená ulice, protivlak, jalové hrdlo aj.). Jiné jsou přímo nespisovné, převážně názvy značně expresivní, hantýrka, nebo i vulgarismy (např. železničářské metaforické názvy solit, klepáč, čokl, lejtam střevo aj.) (Hubáček 1979, s.19-20).

2.1.3 Systémovost

Hledisko systémovosti není zcela tak zjevné, jako ve strukturních útvarech národního jazyka. Můžeme ho ale spatřit v tom, že i slangové výrazy tvoří určitý systém. Lze mezi nimi pozorovat jejich vzájemnou závislost, a to jak v rovině obecně slangové, tak i uvnitř jednotlivých slangů. Jako systémové se tedy ve slangu jeví například výrazy jednoslovné, zatímco výrazy sdružené již nikoliv.

V rámci jednoho slangu se systémovost projevuje např. tak, že se obvykle slangově označují ty nejdůležitější jevy stejné třídy, té samé významové kategorie, a to i pokud názvy spisovné vyhovují, zejména v rámci jejich vhodnosti pro mluvené jazykové projevy (jejich zřetelnost, stručnost a výstižnost).

Systémovost se projevuje zejména v takových slanzích, kde je výrazný sklon k expresivitě, vyjadřovací výjimečnosti a jazykové hravosti. Spadá sem tedy například slang studentský, železničářský, vojenský, sportovní a jiné (Hubáček 1979, s.22-23).

2.1.4 Pojmová diferenciacie

I ve slanzích se usiluje o pojmovou diferenciaci. Ta může být ve srovnání s odborným vyjádřením větší nebo menší v souladu s pojmenovacími potřebami v zájmovém či pracovním prostředí. Například pro spisovné slovo posunovač si železničářský slang z potřeby větší pojmové diferenciacie vytvořil druhotný název zarážkář. Nestalo se tomu tak bezdůvodně, ale kvůli potřebě specificky pojmenovat takové posunovače, jejichž funkcí je pouze zastavování při zarážení posunovaných vozů, ze kterých se tvoří vlaková souprava (Hubáček 1979, s. 23).

2.1.5 Stav odborného názvosloví

Dalším jazykovým aspektem slangu je odborné názvosloví neboli **terminologie**. Hubáček (1979, s. 23) posuzuje jeho stav, přístupnost, propracovanost a stupeň praktického užití. Všechna zájmová a pracovní prostředí nemusí mít v tomto smyslu stejné podmínky. Například některá starší „tradiční“ prostředí měla českou terminologii postupně dotvářenou, popřípadě získávala širší uplatnění až přibližně od 20. let 20. století (po nabytí československé nezávislosti). To platí zejména pro oblasti řemesel, techniky, hornictví, hutnictví, státní administrativy, vojenství, dopravy aj.

V uvedených starších prostředcích mělo většinou přejaté slangové výrazivo význam pouze citově neutrální, neexpresivní. Expresivita se objevuje až u slangových výrazů vytvořených v konfrontaci s domácí terminologií dané oblasti.

V mnoha jiných „netradičních“ prostředcích se tvořily slangové názvy v součinnosti s domácí terminologií nebo i dodatečně (např. ve zdravotnictví, v oblasti sportu aj.). Jednalo se obecně o prostředí, kde se prudce rozvíjela speciální oblast lidské činnosti.

2.1.6 Vhodnost pro mluvené jazykové projevy

Typické pro slangové názvy z čistě jazykového hlediska je, že je při jejich tvoření určují požadavky vyhovět specifické povaze mluvených jazykových projevů, a také to, že se vždy jedná o názvy popisné, motivované (vytvořené pomocí slootovorných postupů, sémanticky či přejímáním), nikoli značkové, nemotivované (Hubáček 1979, s.25).

2.1.7 Vyjadřování expresivity

Posledním jazykovým aspektem je snaha o vyjádření **expresivity** slangových výrazů. Stejně tak jako ve slovní zásobě strukturních útvarů národního jazyka, tak i ve vrstvě slangového výraziva vedle sebe existují výrazy obsahující různě intenzivní příznaky expresivity (např. sportovní výrazy šťáva, spálit, železničářské výrazy krasin, kaloun, papuč aj.) vedle výrazů neexpresivních (často označovány jako výrazy profesionální), které slouží pouze potřebě věcného pojmenování (Hubáček 1979, s.25).

2.2 Mimojazykové aspekty

Typické mimojazykové aspekty se v jednotlivých slanzích liší a mohou se uplatňovat s různou intenzitou. Prvním aspektem je stupeň „uzavřenosti“ (výjimečnosti) daného prostředí, jeho tradice, stáří a rychlost rozvoje. Dále také věkové a sociální složení příslušníků určitého prostředí a nakonec faktory psychické.

2.2.1 Stupeň „uzavřenosti“ prostředí

Stupeň "uzavřenosti" se pro různá prostředí liší. Například pro prostředí vojenské, hornické nebo hutnické platí jiné podmínky pro užívání a tvorbu, než pro prostředí úřednické, studentské či motoristické. Rozdílem je, že první tři prostředí jsou uzavřena veřejnosti a tím pádem jsou odproštěna od jejich vlivů v době pracovní směny nebo výkonu zájmové činnosti. Pro druhou trojici uvedených prostředí toto

neplatí. Důsledkem tohoto stavu je, že více uzavřená prostředí mají více **ustálené slangové výrazivo**.

K vlivům na užívání a tvorbu slangového výraziva může také patřit stáří prostředí, zájmové činnosti či rychlost rozvoje a tradice. Například slang "tradičního" zemědělského prostředí začal být obohacován i o "nezemědělské" výrazy, vlivem prudkého vývoje v posledních letech. Tyto nové výrazy jsou přenesené díky přítomnosti jiných profesí a oblastí lidské činnosti v dnešní zemědělské výrobě. Některé z těchto výrazů jsou například: vazačář (obsluha samovazače), traktorka (strojní a traktorová stanice), pasák (pásový traktor), želva (pomalý chod traktoru), kůň (koňská síla) aj. Oproti tomu jsou tu také staré profese nebo jiná prostředí, která jsou na ústupu nebo již úplně zanikly. Slangové výrazy z těchto prostředí tedy můžeme dnes nalézt pouze v literárních pramenech a působí na nás již velmi zastarale (např. výrazy vojenského slangu v Osudech dobrého vojáka Švejka od J. Haška) (Hubáček 1979, s.25-26).

2.2.2 Věkové a sociální složení příslušníků

Mimojazykovým aspektem jsou také rozdíly mezi **příslušníky slangového prostředí**. Pokud se v určitém prostředí vyskytují převážně lidé mladí (např. prostředí studentské, sportovní nebo vojenské), pak vznikají nové slangové výrazy, které jsou převážně vtipné, neotřelé a často také expresivní. Příslušníci se v těchto prostředích také často střídají, neboť zde nesetrvávají tak dlouho jako třeba v profesním prostředí hutnickém, hornickém nebo zemědělském.

Variabilitu slangových výrazů podmiňuje i to, že zmíněná prostředí mají vedle sebe lidi s různými povahami, zájmy a vzděláním (Hubáček 1979, s.26).

2.2.3 Psychické faktory

I psychické faktory jsou významným mimojazykovým aspektem slangů. Projevují se převážně dvěma způsoby: nejprve jako snaha příslušníků daného prostředí o jazykové vyjádření výjimečnosti provozované činnosti, zatímco ve druhém případě se jedná o jev vyskytující se u lidí, kteří se nově do prostředí dostávají a dochází ke snaze o rychlé začlenění nebo i projevení příslušnosti k pracovnímu či zájmovému prostředí. Tato skutečnost výrazně přispívá k relativní stabilitě slangového výraziva.

Všechny tyto slangové aspekty jsou komplexní a také se navzájem podmiňují. Slangové výrazy tvoří důležitou součást slovní zásoby národního jazyka, která je živá a neustále se dotváří. Proto je studium jejich vzniku, využití a frekvence současným úkolem jazykovědného bádání (Hubáček 1979, s.26-27).

3 Vliv angličtiny na slang světových jazyků

Anglický jazyk se dnes vyučuje ve velké části světa a má nepopíratelný vliv na mluvu a slang jiných světových jazyků. Tento jev můžeme označit jako takzvaný „**globální slang**“.

K tomu, jak angličtina ovlivňuje slang jiných jazyků, vede řada různých faktorů: věk ve kterém se angličtina v dané zemi vyučuje ve školách, jak moc jsou obyvatelé země vystaveni angloamerické kultuře (zejména jsou-li filmy a televize převážně dabovány nebo pouze titulkovány), jaké ekonomické a sociální výhody jsou v zemi spojené s ovládním anglického jazyka, jak moc jsou si anglický a mateřský jazyk podobné v gramatice, pravopisu, výslovnosti a také zdali jsou vzájemně kompatibilní. V těchto angličtinou ovlivněných zemích mají nejvyšší tendenci mluvit globálním slangem převážně **mladí lidé**, kterým bylo poskytnuto důkladné studium anglického jazyka. Tato spojitost mezi anglickým jazykem a mládeží může sloužit jako částečné vysvětlení, proč anglická převzatá slovíčka často mívají slangový charakter. Tito mladí lidé jsou také vystaveni angličtině skrze internet a sociální média, což znamená, že mnohá převzatá slovíčka mohou být přenesena spíše skrze psanou formu než mluvenou. Jako příklad takto převzatého slova můžeme uvést internetovou zkratku „LOL“ z anglického „laughing out loud“ pro vyjádření smíchu, která se dnes již příležitostně vyskytuje v mnoha jazycích i mimo internetový prostor.

Někdy je vliv anglického jazyka na slang jiných jazyků přímočarým procesem, kdy jsou termíny z **anglického slangu** přeneseny do druhého jazyka se stejným významem a podobnou sociální funkcí. Takovými slovy z anglického slangu jsou například „nerd“ (sociálně neschopný jedinec) nebo „joint“ (cigareta marihuany). Často se ale také stává, že se v kontextu mateřského jazyka stanou slangem i slova, která byla přenesena ze **standardní spisovné angličtiny**. Zde si jako příklad můžeme uvést třeba anglické slovo „rage“ („chytil ho takovej rage“).

Tato převzatá slova, jak z anglického slangu tak i ze spisovné angličtiny, jsou mnohdy přizpůsobena, aby vyhovovala gramatickému systému mateřského jazyka.

Toto zahrnuje například shodu s běžným gramatickým skloňováním. Výslovnost přenesených termínů se ve většině případů ponechává v původním, anglickém znění a jsou pronášena obvykle pod místním přízvukem. Některé jazyky ale mohou přenesené termíny plně přizpůsobit své národní výslovnosti. V tomto směru angličtina nemá vliv například na italštinu. Převzatá slova se pak v novém prostředí mohou nadále rozvíjet a pozměňovat do takové míry, kdy jejich forma či význam již nejsou rozpoznatelné pro rodilé mluvčí anglického jazyka.

Anglický jazyk může mít vliv na termíny v jiných jazycích i velmi nepřímým způsobem, kdy dochází ke změně jejich původního významu na základě **napodobení anglického protějšku**. Jeden takový příklad můžeme najít v norštině, konkrétně u norského slova „eie“. Anglickým ekvivalentem tohoto výrazu je slovo „own“ (česky vlastnit). Anglické own si ale v posledních několika letech, převážně vlivem počítačového hráčství, vybudovalo vedlejší druhotný význam, a to „porazit“ nebo „překonat“ soupeře. Tato změna významu se na základě podobnosti začala objevovat i u norského eie.

Je předmětem diskuze, zdali jsou dotyčné národní jazyky ohroženy vlivem angličtiny a přenosem jejích výrazů do cizího slangu. Mnozí lingvisté se ale shodují, že jsou tyto jazyky naopak obohaceny o další úroveň neformálnosti. Slang odvozený z angličtiny koexistuje vedle slangu domácího a oba se vyvíjejí vlastním způsobem (Coleman 2014, s. 135-137).

4 Problematika neologismů

Lexikální prostředky, které se charakterizují v jazyce jako nové, označujeme termínem **neologismus**. Jejich podstata spočívá v tom, že pojmenovávají nové předměty, jevy či skutečnosti, a také obohacují vyjadřovací prostředky jazyka. Ve stylistické rovině se neologismy staví jako přesný protiklad k archaismům (Martincová 1983, s.10-11).

4.1 Stav studia problematiky

Problematika neologismů je v současné době velmi aktuální otázkou lingvistického bádání. Je dnes všeobecně přijímáno, že se jedná o problematiku společensky a vědecky závažnou, díky těsné souvislosti mezi stálou obnovou slovní zásoby a obecnými otázkami jazykového vývoje, otázkami vztahu jazyka se společností a vztahu jazyka s celkovým lidským myšlením. Donedávna se lingvistika jednotlivých zemí věnovala studiu neologismů pouze okrajově. Dnes je ale studium problematiky neologismů široce uznáváno pro důvody, jako je kultivování spisovného (národního) jazyka, pro jazykovou výchovu a také jazykovou politiku.

Problematikou nových lexikálních jevů se zabývají převážně lingvisté v Německu a Polsku. Některé z jejích otázek řeší také lingvisté čeští a slovenští. Obzvláště velkou pozornost této problematice věnuje lingvistika francouzská a ruská. Lingvisté těchto zemí dokonce dospívají k přesvědčení, že je problematika neologismů předmětem studia pro speciální lingvistickou disciplínu, a to **neologii**.

Obecně můžeme říci, že současné studium problematiky neologismů se vyznačuje společným zájmem o charakteristické okruhy otázek, témat a problémů. Věnuje se také pozornost otázkám, které nejsou nikde jinde řešeny, nebo jsou propracovávány v rámci jiné problematiky (např. jde o přijímání nových slov do běžného užívání z hlediska jazykové politiky, nebo problematiku lexiko-grafického zpracování nových slov aj.) (Martincová 1983, s.9-10).

4.2 Obecné otázky problematiky

Do popředí badatelského zájmu při studiu problematiky nových lexikálních jevů se řadí obecné otázky, jako je otázka jejich **pojetí a podstaty**, jejich **vymezení** a také **vymezení jiných jazykových jevů**, které můžeme pod pojem neologismus zahrnout. Dále se také zaměřuje na problém jejich stanovení a na problematiku kritérií, na základě kterých se dají neologismy určit a hodnotit.

Další důležitou složkou problematiky neologismů je poté studium jejich **vzniku**, **začlenění mezi slovní zásobu** určitého jazyka a také jejich využití v ní. Při integraci neologismů do slovní zásoby se také zkoumá status, který v něm zaujímají. Neologismy se často stávají slova, která jsou ve slovní zásobě na periferii. Tyto otázky je potřeba řešit s ohledem na související mimojazykové faktory, jako jsou například společenské pojmenovávací potřeby.

Všechny uvedené otázky jsou řešeny z mnoha různých metodologických hledisek a východisek (hledisko systémové i řečové, přístup synchronní i diachronní aj.). Vzniká tak situace, při které má zkoumání neologismů jednak tendenci vnitřně se rozlišovat v poměrně nezávislé dílčí složky, ale zároveň také zůstávají složité otázky problematiky neologismů do velké míry neujasněné. Odlišnost přístupů se projevuje v rozdílném vymezení neologismů, nejednotném chápání jejich podstaty a také v dalších zásadních otázkách (Martincová 1983, s.10).

5 Teorie překladatelství

Pojem **překládání** je proces, při kterém překladatel převádí originální psaný text nebo mluvený projev z jednoho jazyka do druhého. Produkt který tímto procesem vzniká nazýváme **překlad**. Pavol Kvetko (2009, s.13-15) definuje překlad jako sekundární odvozenou formu komunikace. Je důležité, aby překlad vždy co nejpřesněji naplňoval stejnou funkci, jako překládaný originál.

5.1 Druhy překladu

Ruský lingvista a představitel strukturalismu **Roman Jakobson** (1959; in Munday 2005, s.5) rozdělil ve své široce uznávané studii „*On linguistic aspects of translation*“ po lingvistické stránce tři hlavní kategorie překladu:

5.1.1 Intralingvální překlad

Intralingvální překlad se dá jednodušeji označit jako parafrázování či přeformulování textu. Text se tedy přepisuje jiným způsobem, stylem nebo v jiném žánru, ale stále ve **stejném jazyce**. Tento překlad se používá například při přechodu z dialektu do spisovného jazyka, ze staročestiny do češtiny moderní apod.

5.1.2 Interlingvální překlad

Interlingvální překlad je překlad standartní, neboli převedení textu či projevu z jednoho jazyka do druhého (např. z češtiny do angličtiny). Tento druh překladu je nezbytný pro komunikaci mezi národy.

5.1.3 Intersémiotický překlad

Při intersémiotickém překladu dochází k převedení verbálních znaků do neverbálních, nebo opačně. V praxi se tento překlad používá například u znakové řeči, dopravního značení, strojového jazyku apod. O tento druh překladu se také jedná v případech, že se pokusíme o převedení textu či projevu do nějakého umění, jako je obraz, hudba nebo film.

5.2 Problematika překladu

K tomu, abychom mohli popsat problémy spojené s překladem, si ho nejprve musíme zařadit do správné výzkumné disciplíny. I přes to, že má překládání své kořeny v **lingvistice**, ho finálně řadíme do **sémiotiky**, tj. filozofické teorie znaků a symbolů, zabývající se převážně jejich funkcí.

Lingvistický přístup je velmi úzce zaměřený a říká, že překládání obnáší pouhý přenos významu, který je obsažený v jednom souboru jazykových znaků, do druhého. Děje se tomu tak pouze pomocí znalosti a schopného užívání slovníku a gramatiky. Proces překládání ale přitom také zahrnuje řadu mimo-lingvistických kritérií. Americký jazykovědec Edward Sapir tvrdí, že jazyk je průvodcem **sociální reality**, a že lidské bytosti jsou vydány na milost jazyka, který se stal médiem pro vyjádření společnosti. Žádné dva jazyky nejsou dostatečně podobné k tomu, aby se dalo říci, že reprezentují stejnou sociální realitu. Světy, ve kterých rozdílné společnosti žijí jsou velmi rozdílné a nejedná se pro ně pouze o stejný svět s jinými označujícími výrazy.

Centrálním problémem všech druhů překladu tedy je, že jednotlivé výrazy mohou sice sloužit jako vhodné interpretace pro výrazy v opačném jazyce, ale nejsou obvykle po překladu plně rovnocenné. Překladatel tedy při překladu operuje s kritérii, která nejsou pouze lingvistická, a jeho práce spočívá v dekódování a následném překódování textu (Bassnett 2004, s.21-23).

5.3 Fáze práce překladatele

Práce překladatele je z výše uvedených důvodů poměrně složitým procesem. Český historik a teoretik překladu Jiří Levý tvrdí, že předloha je pro překladatele materiálem, který musí zpracovat umělecky. Na základě toho rozděluje práci překladatele na tři fáze:

1. Pochopení předlohy
2. Interpretace předlohy
3. Přestylizování předlohy (Levý 1998, s.53).

5.3.1 Pochopení předlohy

Původní umělec má určité chápání skutečnosti, které poté zobrazuje. Od překladatele následně vyžadujeme **pochopení díla**, které tlumočí. K tomu, aby se někdo stal schopným překladatelem, musí být především dobrým čtenářem či posluchačem. Překladatelovo poznání smyslu díla postupuje zhruba ve třech krocích.

Prvním krokem je **filologické pochopení** textu. Toto základní pochopení nevyžaduje od překladatele žádné zvláštní nadání, je věcí řemeslné praxe a odborné přípravy. V této fázi může dojít k omylům například důsledkem mnohovýznamnosti slov. Například větu „Did you not found the city“ bychom mohli přeložit jako „Nenalezli jste město“ nebo i „Nezaložili jste město“. Je důležité zvolit správnou možnost na základě kontextu.

Zkušený překladatel by měl být nadále schopen po přečtení textu zachytit jeho **ideově estetické hodnoty** neboli náladové ladění. Je dobré rozpoznat v textu ironické či tragické podbarvení, suché konstatování, útočné zaměření na čtenáře aj. V praxi toto může představovat například magický charakter čísla tři, tradičně symbolizující nadpřirozeno. Pokud překladateli tato symbolika unikne, ochuzuje pak charakterizační hodnotu vzniklého překladu. Správný překlad tedy vyžaduje uvědomělé poznání díla na vyšší úrovni než prostá četba.

Finálním a také nejobtížnějším krokem poznání díla je pochopení **uměleckých celků a skutečností**, které jsou v díle vyjádřeny, jako jsou jeho postavy, vztahy těchto postav, prostředí děje a také ideový záměr autora. V práci překladatele zde hraje velkou roli **představivost**, protože je nucen představit si a správně interpretovat samotnou myšlenku původního autora. Tohoto přístupu se mnozí překladatelé obávají, protože je zde značná možnost, že překladatel začne dokreslovat významy, které v původním díle vůbec nejsou. Na základě této představivosti Levý rozděluje překladatele na **mechanické** a **tvůrčí**. Mechanický překladatel pouze automaticky vnímá text a překládá slova, zatímco tvůrčí překladatel se pozastavuje a snaží se proniknout za text k postavám a situacím. Představuje si tak skutečnosti, o kterých píše (Levý 1998, s.53 - 57).

5.3.2 Interpretace předlohy

Interpretace předlohy je podle Jiřího Levého druhou fází práce překladatele. Interpretace je zapotřebí jako nástroj pro řešení problému, kdy kvůli neporovnatelnosti předlohy a překladu jazykově správný překlad nestačí. Toto způsobuje situaci, kdy jazyk, do kterého je překládáno, není schopen vyjádřit mnohoznačný výraz jazyka originálního. Překladateli poté připadá těžké rozhodnutí, kdy musí vybrat ten výraz, který považuje za nejpřesnější ekvivalent. K tomuto rozhodnutí ale musí znát skutečnost, která se nachází za textem.

K tomu, aby překladatel dosáhl správné interpretace, je třeba usilovat o dosažení **objektivní hodnoty**. To znamená, že překladatel musí při čtení předlohy potlačit své subjektivní vjemy a zůstat objektivní, neboli nevztahovačný. Předejde tak problémové situaci, kdy by mohl do překladu zahrnovat skutečnosti nepřítomné v originálu. Pokud překladatel nezůstane objektivní tak se může například stát, že mu nějaká z postav připomene osobu kterou zná, nebo začne vkládat reálie svého okolí do díla, do kterého nepatří (Levý 1998, s.59 – 62).

5.3.3 Přestylizování předlohy

Poslední fází práce překladatele je **přestylizování předlohy**. Od původního umělce očekáváme, že stvoří umělecky hodnotnou stylizaci skutečnosti. Od dobrého překladatele poté stejně tak požadujeme umělecky kvalitní přestylizování této předlohy. Prostor pro umělecké vyjádření má překladatel tedy největší právě při jazykové stylizaci.

Výrazným problémem, se kterým se zde překladatel setkává, je neúplná souměřitelnost jazyků předlohy a překladu. Jazykové prostředky dvou jazyků nejde převádět mechanicky, neboť nejsou „ekvivalentní“. To znamená, že se jejich významy a jejich estetické hodnoty přesně nekryjí. Následkem toho se překlad stává tím obtížnější, čím větší roli hraje jazyk v umělecké výstavbě textu. Největší výzvu tak pro překladatele tvoří zpravidla poezie (Levý 1998, s.68 – 70).

PRAKTICKÁ ČÁST

6 Metodologie

V praktické části bakalářské práce se věnuji analýze překladu slangových výrazů v českých titulcích britského seriálu. Pro svůj výzkum jsem si zvolil britský sitcom „**Červený trpaslík**“ z roku 1988, ze kterého vypíši reprezentativní množství příkladů slangových výrazů. Přesný časový výskyt těchto příkladů poté označím a doložím jejich slovníkovou definici. Poté k originálnímu textu přiložím české titulky od anonymních amatérských překladatelů, které jsou volně dostupné na internetových fórech. Tyto titulky se nedají považovat za oficiální, ale pro účely výzkumu jsou vyhovující. Originální text a titulky následně analyzuji a případně nabídnu alternativní řešení překladu, které by lépe odpovídalo předloze.

Praktická část práce se bude skládat ze dvou hlavních kapitol. První kapitola se zaměří na hodnocení překladu anglických slangových výrazů. Druhá kapitola bude věnována slangovým výrazům falešným, které jsou pro zvolený seriál specifické.

Podpůrným pramenem při srovnávací analýze bude publikace *The Oxford Dictionary of slang*, jejímž autorem je John Ayto. Použity budou také internetové slovníky slangu.

7 Analýza a hodnocení překladu slangových výrazů

Britský seriál **Červený trpaslík** k zobrazení co nejvíce autentické atmosféry anglické dělnické třídy, do které hlavní postavy seriálu patří, používá velké množství slov z anglického slangu a jiných neformálních výrazů.

V této části práce nyní vypíši jednotlivé příklady použití slangových výrazů v Červeném trpaslíku. Poté přiložím také český překlad těchto výrazů v amatérských titulcích od různých anonymních autorů. Tento překlad se následně pokusím analyzovat a případně navrhnou vlastní řešení, které by lépe odpovídalo předloze.

Př. č. 1: epizoda 1, čas 00:01:38 --> 00:01:42

Originál: „*One more sound, anything, and you're on report, my **laddo**.*“

Překlad: „*Listere ještě jeden zvuk, cokoli, a půjdeš do hlášení.*“

Laddo - člověk, který dělá hloupé věci a rozesmívá své okolí (Urban Dictionary, 2017).

Hned v tomto prvním příkladě se setkáváme s rozhodnutím autora překladu, který výraz **laddo** z původního znění zcela vynechal a ve svém překladu pro něj neposkytl žádný ekvivalent. Důvodem pro toto rozhodnutí mohla být neznalost daného výrazu, který se nezdá být velmi rozšířený a je obtížně dohledatelný. Podle definice z internetového slovníku bych utvořil vlastní překlad následovně: „Ještě jeden zvuk, cokoliv, a jdeš do hlášení, ty **kašpare**.“

Př. č. 2: epizoda 1, čas 00:03:35 --> 00:03:38

Originál: „*Not for long, **matey**. Up, up, up! That's where I'm going!*“

Překlad: „*Ne nadlouho **příteli**, výš jen výš, tam já mířím.*“

Mate - označení pro společníka mužského pohlaví, původně užíváno mezi námořníky (Ayto 1998, s.52).

Ve druhém příkladě se setkáváme s výrazem **matey**, který je zdvojnásobenou původního slangového slova **mate** s přidanou koncovkou **-y**. Autor titulků se rozhodl výraz přeložit jako jednoduché **příteli**. Tento překlad se nedá označit za chybný, ale v češtině zní poněkud formálně. Rozhovor se odehrává mezi dvěma technikami vesmírné lodi, kteří se velmi dobře znají. Vzhledem k tomu, že je originální výraz zdvojnásobenou a postava, která ho vyjadřuje užívá zdvojnásobiny často, by také bylo vhodné zachovat zdvojnásobinu i v českém překladu. Z těchto důvodů bych přeložil větu takto: „Ne nadlouho, **kamarádíčku**. Výš jen výš, tam já mířím!“

Př. č. 3: epizoda 1, čas 00:11:23 --> 00:11:27

Originál: „*This must seem pretty **spooky** for everyone.*“

Překlad: „*Možná se vám to bude zdát **strašidelný**.*“

Spooky - děsivý, strašidelný. Běžně spojováno s něčím nadpřirozeným (Ayto 1998, s.268).

Přídavné jméno **spooky**, synonymum anglického **scary**, se autor titulků rozhodl přeložit jako **strašidelný**. Tento překlad se zdá být dobrým ekvivalentem a je tedy správný. Avšak výraz **spooky** nepoužívají velmi často dospělé osoby a dá se tak na něj nahlížet jako na velmi dětinský. Bylo by tedy vhodné vzít toto při překladu v potaz a použít v češtině stejně dětinský výraz, například: „Možná vám to přijde docela **strašidlácký**.“

Př. č. 4: epizoda 1, čas 00:24:09 --> 00:24:12

Originál: „*Lots have died and **got over it** and done really, really well.*“

Překlad: „*Umřela už řada lidí. Řada lidí umřela a dali si na tom fakt záležet.*“

To get over something - vypořádat se, smířit se s něčím, přenést se přes něco (Urban Dictionary, 2017).

Aby věta v tomto příkladě dávala smysl, je nutno dosadit ji do kontextu. Dva muži, kteří zde spolu hovoří, totiž nejsou oba naživu. Jeden z nich je pouhým hologramem, neboli počítačovou simulací zesnulého člena posádky vesmírné lodi Červený trpaslík. V tento

moment právě běduje nad svou smrtí, zatímco druhý muž se ho snaží utěšit tím, že poukazuje na ostatní lidi, kteří úspěšně pokračovali ve svém životě i po smrti. Nejdůležitějším prvkem, který nás v tomto příkladě zajímá, je slovní spojení **got over it**. Toto spojení překladatel nejspíše špatně pochopil a následkem toho napsal vlastní, zcela nepřesný překlad. Správným překladem by bylo například: „Plno lidí už umřelo, pak se **přes to přenesli** a ještě toho plno dokázali.“

Př. č. 5: epizoda 1, čas 00:26:01 --> 00:26:03

Originál: „*Lister, **hold your horses**, listen to me...*“

Překlad: „*Listere, **zklidni koně**, poslouvej mě.*“

To hold ones horses - odložit, držet se zpátky, počkat. Běžně užíváno jako příkaz (Ayto 1998, s.363).

Idiom **hold your horses** přeložil autor těchto titulků velmi mechanicky a doslova. V češtině ovšem takovýto idiom neexistuje a tak jeho překlad **zklidni koně**, zní v překladu velmi zvláštně. Vhodnější alternativou překladu by bylo například více povědomé: „Listere, **zklidni hormon** a poslouvej mě.“ V tomto případě by také bylo možné řešení idiom zcela vynechat a větu přeložil jako prosté: „Listere, **zpomal trochu** a poslouvej mě.“

Př. č. 6: epizoda 2, čas 00:02:33 --> 00:02:38

Originál: „***Slobbing** in the morning, then **slobbing** in the afternoon, then a **snooze** before the main evening **slob**?*“

Překlad: „***Flákání** po ránu, potom **lehárko** odpoledne a pak si **dáchnout** před hlavní večerní **zevlovačkou**?*“

Slob - špinavý, nedbalý a nehygienický člověk. Často také obézní (Ayto 1998, s.178).

Snooze - krátký spánek, podstatné jméno odvozeno ze slovesa snooze (Ayto 1998, s.24).

V tomto příkladě můžeme nalézt hned několik neformálních výrazů. Prvním z nich je sloveso **slobbering**, které bylo odvozeno od podstatného jména **slob**, což se v anglickém slangu, mimo jiné, běžně užívá pro označení člověka, který se „fláká“. Překlad **flákání** je zde použit vhodně. **Slobbering** je v příkladu použito hned dvakrát, přičemž autor titulků využil rozmanitosti českého jazyka a namísto stejného českého výrazu použitého znovu ve stejné podobě se rozhodl pro výraz **lehárko**. Dalším slangovým výrazem originálu je podstatné jméno **snooze**, které přímo naznačuje spánek, a které autor titulků přeložil jako **dáchnout si**. Posledním neformálním výrazem je podstatné jméno **slob**. Je důležité podotknout, že **slob** zde není použito ve stejném významu z jeho původní definice, tedy jako označení osoby. Namísto toho pokračuje jako označení aktivity nebo spíše neaktivity. Překladatel význam slova správně pochopil a výraz přeložil jako **zevlovačku**. Další možné alternativy, které ještě český jazyk překladateli nabízel, jsou například: „**váleníčko**“ pro **slobbering** a „**schrupnout si**“ pro **snooze**.

Př. č. 7: epizoda 2, čas 00:04:46 --> 00:04:50

Originál: „*She got me expelled from school because she **nutted** the headmaster when I came bottom in French.*“

Překlad: „*Jednou mě vylili ze školy, protože **praštila** ředitele, když sem propadl z frániny.*“

To nut someone- dát někomu ránu hlavou nebo někoho uhodit do hlavy (Ayto 1998, s.260).

Hlavní postava seriálu zde popisuje, jak jeho babička kdysi zaútočila na ředitele školy. Překladatel zde správně pochopil smysl slangového výrazu **nut**, který může mít mnoho významů. V češtině poté zvolil jako jeho ekvivalent slovo **praštila**. Tento překlad není zcela špatně, ale je poněkud nudný a také neobsahuje drobnou informaci z definice, a to nějakou roli, kterou při činu hrála hlava. Jelikož není situace dále specifikována, tak věřím, že má tato věta dokonce dva správné překlady: „Vylili mě kvůli ní ze školy, protože **vzala** ředitele **po palici**, když jsem propadl z frániny.“ anebo „Vylili mě kvůli ní ze školy, protože **dala** řediteli **hlavičku**, když jsem propadl z frániny.“

Př. č. 8: epizoda 2, čas 00:05:05 --> 00:05:08

Originál: „No, that's his dog, Hannah.“ „**Dawg**? What's a **dawg**?“

Překlad: „Tohle je jeho pes Hannah.“ „Pes? A co to je?“

Dawg – blízký přítel, často užíváno mezi Afroameričany (Urban Dictionary, 2017).

Tento příklad může být pro mnohé překladatele náročný. Rozhovor se zde odehrává mezi dvěma muži, z nichž jeden nikdy nebyl na planetě Zemi a nemá tušení, co je to pes. Tento muž má také svůj unikátní přízvuk. Když se poté v původním znění snaží slovo dog zopakovat, pronáší namísto toho výslovností velmi podobný slangový výraz **dawg**. Tento vtip je naprosto ztracen v překladu. Vtip v tomto případě nejspíš není možné plnohodnotně přenést. Osobně bych se pokusil alespoň o zkomolení slova pes po zopakování, než ho nechal druhou postavu zopakovat správně. Například takto: „Tohle je jeho pes, Hannah.“ „**Běs**? Co je **běs**?“ Tento překlad mi přijde zajímavější, protože první z mužů poté druhého začne děsit historkami o tom, jak psi dorůstají až do pěti metrů a mají zuby delší než je lidská noha.

Př. č. 9: epizoda 2, čas 00:08:32 --> 00:08:34

Originál: „Sorry to be a **bore**.“

Překlad: „Promiň, že **obtěžuji**.“

Bore - jednotné podstatné jméno pro něco, co je nudné a nezajímavé (Urban Dictionary, 2017).

V tomto příkladě bych překlad označil za nepřesný. Druhý muž, který se zde ironicky omlouvá, prvního neobtěžuje. První z mužů totiž nepůsobí, že by byl momentálně raději sám. Rozhodně ho ale svými řečmi a zvoleným tématem hovoru nudí. Správný překlad tedy zní: „Promiň, jestli tě **nudím**.“ Muž, který se omlouvá, má také tendenci vyjadřovat se pomocí zdobnělin. Ještě vhodnějším překladem by tedy bylo například: „Promiň, jestli jsem **nůďa**.“

Př. č. 10: epizoda 2, čas 00:12:21 --> 00:12:24

Originál: „*Even with an IQ of 6,000, it's still **brown trousers time**.*“

Překlad: „*I když mám IQ 6 000, **padá na mě splín a je mi blbě**.*“

Brown trousers - vysoká úroveň strachu, poukazuje na nebezpečí nadělání do kalhot (Urban Dictionary, 2017).

Tuto větu pronáší sebeuvědomělý lodní počítač, když se musí vypořádat s obtížným úkolem, který je nad jeho síly. Autor titulků se rozhodl pro překlad **padá na mě splín a je mi blbě**, čímž naznačuje, že se počítač cítí skleslý a nejistý. Tento překlad jistě není chybný, ale myslím, že se zde nabízí jednodušší a přitom originálu podobnější alternativa: „I když mám IQ 6 000, pořád mám **naděláno do kalhot**.“

Př. č. 11: epizoda 2, čas 00:16:56 --> 00:17:01

Originál: „*I'm a 10th generation AI hologramic computer, I'm not your **mum**.*“

Překlad: „*Já jsem desátá generece holografických počítačů s umělou inteligencí, ne tvoje **matka**.*“

Mum - matka, imitována dětská výslovnost (Ayto 1998, s.260).

Nad překladem výrazu **mum** se autor titulků nejspíše nepozastavil a automaticky ho přeložil jako **matku**. Tento výraz je možné přeložit zajímavějším způsobem, a to přidat dětskou výslovnost a citové zabarvení, které se v originále vyskytují. **Matka** by sloužilo jako přesný ekvivalent pro anglické slovo **mother**, ale v tomto případě bych zvolil překlad: „..., ne tvoje **maminka**.“

Př. č. 12: epizoda 2, čas 00:17:34 --> 00:17:37

Originál: „*What's L.S.?*“ „*Light Speed.*“ „***Smart-arse.***“

Překlad: „*Co je R.S.?*“ „*Rychlost Světla.*“ „***Neplet' se do toho.***“

Smart-arse – hanlivé označení pro někoho okázale a samolibě chytrého (Ayto 1998, s.298).

V tomto příkladě se setkáváme s anglickou urážkou **smart-arse**. Tu zde překladatel zcela ignoruje. Rozhodl se raději pro vlastní přestylizování věty, pozměnil význam a namísto urážky zakomponoval do překladu příkaz **neplet se do toho**. Tento překlad dává smysl, neboť tázaná otázka nebyla mířena na toho, od koho přišla odpověď. Překlad bych tedy neoznačil úplně za chybný, ale pokud by autor titulků chtěl zůstat více věrný předloze, mohl zvolit například české výrazy „**chytráku**“ nebo „**chytrolíne**.“

Př. č. 13: epizoda 2, čas 00:26:01 --> 00:26:04

Originál: „*I'm glad you've still **got your marbles**.*“

Překlad: „*Díky bohu, že si z toho **ještě nezblbnul**.*“

To still have all marbles - zachovat si duševní zdraví nebo zdravý rozum (Ayto 1998, s.301).

Tento překlad je zcela chybný. Autor titulků sice správně pochopil význam idiomu a obstojně ho také přeložil, ale nepochopil důležitý kontext přítomné scény. Ta totiž zahrnuje cestování časem a je poněkud komplikovaná. Hlavní postavy Lister a Rimmer zde hovoří se zestárlým Listerem z budoucnosti. Ten se jim snaží něco sdělit, ale začne pouze zmateně blábolit jako šílenec a hned poté Rimmer pronese výše uvedenou větu. Překladatel z kontextu chybně vyvodil, že má Rimmer o svého přítele starost a je rád, že se ještě nezbláznil po monologu starce. Rimmer se však pouze snaží Listera pomocí ironie pobídnout, že je jeho starý protějšek pořád stejně šílený jako on sám v současnosti. Správný překlad by tedy měl znít nějak takto: „*Koukám, že si zachováš hezky **všechna kolečka pohromadě**.*“ nebo „*Jsem rád, že budeš i ve stáří **řád stejnej génius**.*“

Př. č. 14: epizoda 3, čas 00:01:59 --> 00:02:01

Originál: „*It's Saturday night. I want to **boogie on down**.*“

Překlad: „*Rimmere, je sobota večer. Já si chci taky **odfrknout**.*“

Boogie – tancovat, zpívat a hrát hudbu (Urban Dictionary, 2017).

Slangový výraz **boogie** má mnoho významů, ale žádný z nich nezahrnuje odpočinek. Muž, který tuto větu pronáší, se hned v další scéně vyskytuje v nočním klubu. Proto si myslím, že lepší překlad by zněl takto: „Je sobota večer, já si chci jít taky **zatršat**.“

Př. č. 15: epizoda 3, čas 00:03:31 --> 00:03:35

Originál: „*I was always a master at ‚Hide and Seek‘ as a child. It's not a gift you lose. Even it out. Take out the flaky bits.*“

Překlad: „*Většího mistra ve hře na schovku nenajdeš. Nebude hanba, když prohraješ. Smiř se s tím, nenajdeš ani smítko.*“

Flaky - přídavné jméno, křehký a drobný (Cambridge Dictionary, 2017).

Autor titulků v tomto příkladě znovu udělal chybu, protože nedával dostatečný pozor a nepochopil kontext scény. V seriálu se zde dozvídáme, že Rimmer schoval před Listerem veškeré zásoby cigaret na lodi a nyní mu dává pouze jednu cigaretu za každý den, kdy ho Lister poslouchá. Někdy Lister dostává za nekázeň pokutu čtvrt cigarety. Toto je právě případ, kdy byl Lister pokutován. Zatímco Rimmer pronáší, že je mistr ve hře na schovávání, zkracuje Lister cigaretu o čtvrtinu. Poté ji Rimmerovi ukazuje a ten mu přikáže, aby ji ještě více zarovnal. Tato souvislost překladateli zřejmě unikla a spletlo ho přídavné jméno **flaky** ve druhé větě. Domnívám se, že ve větě hledal nějaký skrytý smysl a překlad zkrátka odhadl. Správný překlad by mohl znít například takto: „Jako dítě jsem byl vždycky mistr ve hře na schovku. Je to talent, který se nezapomíná. **Hezky to zarovnej a vyjmi ty drobné kousky.**“

Př. č. 16: epizoda 3, čas 00:11:47 --> 00:11:50

Originál: „*God, she had a chip on her shoulder.*“

Překlad: „*Jó a taky měla v rameni čip, Listere.*“

A chip on your shoulder - být naštvaný, hněvat se, často užíváno u někoho, komu bylo ukřivděno (Cambridge Dictionary, 2017).

Hlavní postavy zde vzpomínají na bývalou členku posádky a jeden z nich prohazuje tuto poznámku. Snaží se tím vyjádřit, že nemívala velmi často dobrou náladu. Překladatel si toto ale přebíral po svém a přišel s překladem „**měla v rameni chip**“, jako by se jednalo o futuristickou modifikaci těla. Správný překlad by tedy měl vypadat nějak takto: „Bože, ta bývala vždycky tak **nakrknutá**.“

Př. č. 17: epizoda 3, čas 00:17:25 --> 00:17:32

Originál: „*God knows where this arm has been. Ah! What's he doing?*“ „**Beats me, Arnie. Seems to have a mind of its own.**“

Překlad: „*Jen bůh ví, kde tahle ruka byla. Au. Co to dělá?*“ „**Bije tě, Arnie. Zdá se, že jí na sobě záleží.**“

Beats me - neschopnost porozumět či pochopit (Ayto 1998, s.298).

Tento dialog v seriálu zazní opět za velmi zvláštní situace. Hologram Rimmer nedopatřením dostane z databáze nahranou pravou ruku jiného mrtvého člena posádky namísto své vlastní. Poté, co se o této ruce nelichotivě vyjadřuje, ho ruka začne sama od sebe bít. Právě bít je v tomto případě klíčové slovo, protože „**bije tě**“ zní překlad od autora českých titulů. Toto tvrzení je sice pravdivé, ale původní text zní „**beats me**“, nikoliv „**beats you**“. Mluvčí postava se pomocí tohoto slovního obratu pouze snažila vyjádřit, že nerozumí tomu, co se právě děje, a že zmíněná ruka dokáže sama přemýšlet. Můj překlad by tedy zněl takto: „**Nemám páru**, Arnie. Vypadá to, že tu ruku nemůžeš ovládat ty.“

Př. č. 18: epizoda 4, čas 00:12:18 --> 00:12:21

Originál: „*It's mine. I found it. I've got bagsies.*“

Překlad: „*Je můj, já ho objevil, já byl první.*“

Bagsy - přivlastnit si něco za své, dětinský výraz (Urban Dictionary, 2017).

Toto je další příklad, ve kterém překladatel neudělal nezbytně chybu, ale zároveň znovu ochudil jednu z hlavních postav seriálu o jeho zajímavou charakteristiku, a to o sklon vyjadřovat se jako dítě. Český jazyk pro *I've got bagsies* poskytuje perfektní ekvivalent: „Je můj, já ho objevil, **já to mám zapíkaný**.“

Př. č. 19: epizoda 4, čas 00:20:50 --> 00:20:53

Originál: „*I'm God, but it's a bit of a **drag**.*‘ Come on!“

Překlad: „*Já jsem Bůh.*‘ *Vždyť by ses **unudil k smrti**, tak přestaň.*“

Drag - někdo nebo něco nudného, či únavného (Ayto 1998, s.250).

V této scéně se Lister dozvídá, že se stal bohem rasy kočičích lidí. O tento status však nestojí a tak se se svým trápením svěřuje Rimmerovi. Ten o tom nechce ani slyšet a začne Listerovi předvádět, jak podle něho zní. Zvolenou citací se snaží vyjádřit, že být bohem je vlastně docela nudné. Autor českého překladu ale utnul Rimmerovu citaci hned u „*Já jsem Bůh.*“ Následkem toho poté napsal celý překlad chybně. Správný překlad by zněl nějak takto: „*Jsem Bůh, ale je to docela **vopruz**.*‘ Ale jdi ty!“

Př. č. 20: epizoda 4, čas 00:25:22 --> 00:25:27

Originál: „*They left us behind. The sick and the **lame**.*“

Překlad: „*Nás tam prostě nechali. Nemocné a **chromé**.*“

Lame – společensky nešikovný člověk, nezapadající do konkrétní sociální skupiny (Ayto 1998, s.230).

I tato scéna se týká podivných kočičích lidí. Ti tvoří kulturu, ve které je ze všeho nejdůležitější mít styl a vytříbený módní vkus. Nevzhlednost a nedostatek šarmu jsou smrtelným hříchem. Když Lister objeví kočičího starce, který zmíněnou větu pronáší, tak se dozvídá, že kočičí lidé utekli. Kočičí lidé za sebou však nenechali napospas smrti všechny *nemocné a chromé*, jak tvrdí překladatel, ale všechny „*nemocné a **trapáky**.*“

Př. č. 21: epizoda 6, čas 00:18:49 --> 00:18:55

Originál: „*Mister what? I said Mr **Gaz-pa-cho**, **deafie**!*“

Překlad: „*Pane co? Říkal jsem pane **Gaspacho**, **jsi hluchý**?*“

Deafie - člověk, který je hluchý (Urban Dictionary, 2017).

Výraz **Gaz-pa-cho**, který se v tomto příkladě vyskytuje, je velmi specifický a jako urážka neexistuje mimo prostředí seriálu. Je ale odvozen od skutečného pokrmu, a to polévky gazpacho. Překladatel zde správně zvolil mechanický překlad, ale udělal chybu při zaměnění písmena **z** za **s**. Pro slangový výraz **deafie** mohl podle mého názoru zvolit lepší variantu. Můj překlad by zněl nějak takto: „Říkal jsem pane **Gazpacho**, **jsi snad hluchon**?“

Př. č. 22: epizoda 6, čas 00:22:09 --> 00:22:15

Originál: „*Last I saw, he was changing the paint back to ocean grey. **He's quite mad**!*“

Překlad: „*Naposledy sem ho viděl, když přemalovával chodbu zpátky z vojenské šedi na ocelovou šed'. **Úplně se zbláznil**.*“

Mad – rozzlobený, rozčilený (Ayto 1998, s.253).

V tomto poslední příkladě autor titulků znovu udělal ve svém překladě chybu z důvodu nepochopení kontextu přítomné scény. Rimmer se zde ošklivě pohádá s další postavou. Když poté o den později pronáší **he's quite mad**, snaží se tím vyjádřit, že to dotyčný nenese velmi dobře. Ten totiž zuří do takové míry, že se rozhodl sabotovat Rimmerovu dříve odvedenou práci, a to vymalování chodby. Překladatel si tento originální text přebíral tak, že přemalovávat chodbu z jednoho odstínu šedi na druhý je šílenost. Jeho překlad **úplně se zbláznil** tak dává smysl, ale významově se od originálu lehce liší. Přesnější alternativou by bylo: „Naposledy jsem ho viděl, když přemalovával chodbu zpátky na ocelovou šed'. **Je vzteky bez sebe!**“

8 Tvorba a překlad falešných slangových výrazů

Skutečný anglický slang se v Červeném trpaslíku objevuje v opravdu hojném množství. Nejedná se ale o jediný jazykový prostředek, který zde obohacuje mluvu hlavních postav. Tvůrci tohoto seriálu využili prostředí budoucnosti k vytvoření vlastních slangových výrazů. Nejvíce užívaným z nich je smyšlený výraz „smeg“. Dále se také v seriálu vyskytují dříve neexistující slova jako „goit“, „gimboid“ a další.

Praktickým důvodem pro vytvoření těchto termínů byla nejspíše snaha filmařů vyhnout se cenzuře národní televize, se kterou by se jistě v roce premiéry setkali, pokud by použili tak velké množství skutečných vulgarismů.

8.1 Definice a užití falešných slangových výrazů

Slovo smeg je **falešným** futuristickým vulgarismem, který je v seriálu používán mnoha barvitými způsoby, obvykle napodobující svou strukturou a užitím jiné populární nadávky a vulgarismy anglického jazyka ze skutečného světa, a to převážně výrazy „fuck“ a „shit“. Z tohoto důvodu slovo smeg tvoří pouhá čtyři písmena a jediná slabika, díky čemuž se jednoduše vyslovuje a je flexibilní. V seriálu může být toto slovo vyjádřeno tedy například těmito způsoby:

1. „Oh smeg!“
2. „What the smeg is going on?“
3. „You are a smeg-head!“
4. „What is that smegging thing?“

S rostoucí popularitou Červeného trpaslíka převážně v Anglii, USA a v dalších anglicky mluvících zemích došlo k zajímavému jevu, kdy byl výraz smeg přenesen z prostředí televizního pořadu do skutečného anglického slangu. Není zcela jasné, zda tento nebo velmi podobný termín neexistoval v anglickém slangu již před jeho ztvárněním v Červeném trpaslíkovi, ale jeho současný příležitostný výskyt pro vyjádření opovržení je nepochybně zásluhou zmíněného televizního seriálu.

Výrazy „goit“ a „gimboid“ jsou rovněž falešnými futuristickými vulgarismy. Tyto vulgarismy jsou užívány velmi obvyklým způsobem (např. „You are a goit“). Je tedy obtížné přímo určit pro ně skutečný ekvivalent z anglického jazyka, kterým by mohlo být téměř cokoliv hanlivého.

8.2 Způsoby překladu falešných slangových výrazů

Tato falešná slova **nemají žádnou historii** a v žádném jazyce **skutečně neexistují**. Jsou vytvořena pro jediný účel a to sloužit jako vulgarismy v britském seriálu. Není tedy překvapením, že jejich překlad do dalších jazyků může být velmi problematický. Nabízí se otázka, jak k tomuto překladu vlastně přistoupit.

K překladu fiktivního slova můžeme přistoupit jedním z těchto způsobů:

1. Ponechání slova po překladu ve stejném tvaru.
2. Použití existujícího slova s podobným významem.

Je možné se také pokusit o vytvoření vlastního, nového fiktivního slova, které by se více hodilo do daného jazyka. Tento způsob překladu je ale velmi riskantní a vyžaduje tvůrčí schopnosti překladatele.

8.3 Hodnocení překladu falešných slangových výrazů

Nyní vypíši jednotlivé příklady použití výrazu smeg a dalších v britském seriálu Červený trpaslík a k tomu také překlady těchto výrazů v českých amatérských titulcích. Tyto překlady se poté pokusím analyzovat a případně navrhnou vlastní řešení, které by lépe odpovídalo předloze.

Př. č. 1: epizoda 1, čas 00:05:27--> 00:05:31

Originál: „*I try to respect Rimmer, but it's not easy. He's such a **smeghead**.*“

Překlad: „*Rád bych s nim vycházel, jenže to není snadný, protože on je takovej **magor**.*“

Na tomto prvním příkladě můžeme jasně vidět, že se autor českého překladu rozhodl pro nejspíše nejjednodušší z výše zmíněných způsobů překladu fiktivního slova. Výraz **smeghead** nahradil náhodnou českou urážkou podle vlastní volby, konkrétně **magorem**. Překlad se rozhodně nedá označit za chybný, neboť obě zvolená slova plně slouží jako jednoduchá urážka, na kterou se později již nenavazuje. Český divák je ale poněkud ochuzen o originální prvek seriálu který sleduje, a to o novou futuristickou nadávku. Alternativou pro překlad této věty by mohlo být: „To není tak snadný, protože on je taková **hlava smegová**.“

Př. č. 2: epizoda 2, čas 00:09:10--> 00:09:13

Originál: „***Big smegging deal**. You livies hate us deadies.*“

Překlad: „***Pěkná habad'ůra**. Vy živý nás nenávidíte.*“

V tomto příkladě si můžeme všimnout hned několika zajímavostí. Výraz **smeg** je zde vytvořen pomocí přičestí přítomného (tedy použit s koncovkou **-ing**) a v tomto případě funguje jako přídavné jméno. Slouží zde zcela očividně jako náhražka vulgarismu „fucking“. Z tohoto důvodu si myslím, že je překlad „**Pěkná habad'ůra**“ příliš umírněný. Jako možné alternativy bych zvolil: „**Meleš hovadiny**“, nebo „**Meleš smegoviny**“. Druhou zajímavostí v původním textu jsou zdrobněliny **livies** a **deadies**. K pochopení jejich významu je nutno si připomenout již dříve zmíněný kontext seriálu. V tomto sci-fi světě existují dva druhy lidí. Lidé, kteří jsou stále naživu a ti, kteří jsou již po smrti a existují jako pouhá počítačová simulace. Tyto výrazy se nenachází v Oxfordském slovníku anglického slangu a také se zdají být pro seriál zcela specifické. Autor českých titulků se rozhodl pro velmi neosobitý překlad, při čemž ochudil o zajímavý prvek mluvící postavu i českého diváka a navíc ještě přidal gramatickou chybu. Osobně bych větu přeložil: „**Vy živáčci** nás **chcípáky** nenávidíte“.

Př. č. 3: epizoda 2, čas 00:13:13 --> 00:13:15

Originál: „Do you see anything really weird in that mirror?“ „Yes. You, you **ugly goit**.“

Překlad: „Nevidíš v tom zrcadle něco fakt podivného?“ „Ano, tebe ty **šeredo**.“

Nyní se poprvé setkáváme s výše zmíněným falešným vulgarismem **goit**, doplněným o přídavné jméno **ugly**. Stejně jako s výrazem **smeg** je i zde téměř nemožné udělat v překladu chybu. Autor titulků zde zvolil českou urážku **šereda**, která významově obsahuje podstatné i přídavné jméno originálu. Mohl se také rozhodnout ponechat výraz v původní formě: „Ano, tebe ty **ošklivej goite**.“

Př. č. 4: epizoda 2, čas 00:14:51 --> 00:14:54

Originál: „Lister, don't be a **gimboid**.“ „I'm not being a **gimboid**.“

Překlad: „Listere, **přestaň blbnout**.“ „Ale já vůbec **neblbnu**.“

Výraz **gimboid** je stejně jako **goit** naprosto smyšlený a nemá žádný dokonale přesný překlad. Překladateli se ale nejspíš výraz vůbec nelíbil a rozhodl se ho zde zcela obejít. Namísto urážky zvolil velmi mírný příkaz **přestaň blbnout**. Tím zapříčinil, že se první z mužů, kteří dialog vedou, zdá být v překladu více přátelský a starostlivý než ve skutečném znění opravdu je. I přesto, že výraz **gimboid** zní poněkud nevinně, má opravdu sloužit jako urážka. Myslím, že by vhodnějším překladem bylo: „Listere přestaň se chovat jako **debil/gimboid**.“ „Já se nechovám jako **debil/gimboid**.“

Př. č. 5: epizoda 2, čas 00:21:30 --> 00:21:32

Originál: „Oh, **Smegging Hell**!“

Překlad: „Ow, **u všech kosmáků**.“

Tento příklad nám znovu ukazuje výraz **smeg** s koncovkou **-ing**, fungující jako přídavné jméno. Výraz je zde ale tentokrát použit jako zvolání. Autor překladu se rozhodl pro velmi tématické **u všech kosmáků**. Zvolání je velmi umírněné, ale hlavní postava ho neříká v afektu a tak překlad funguje. Jednoduchou alternativou, pokud bychom chtěli ponechat výraz ve stejném tvaru, by bylo: „u všech **smegů**.“

Př. č. 6: epizoda 3, čas 00:09:34 --> 00:09:38

Originál: „*Good evening, you stupid, stinking, festering, **gimboid of a cat.***“

Překlad: „*Dobrá večer ty hloupá, páchnoucí, podebraná **kočičí nádhero.***“

V této větě je výraz **gimboid** použit s předložkou **of**, s neurčitým členem a druhým podstatným jménem **cat**. Tato urážka se zdá být ještě více výstřední než doopravdy je, pokud neznáme kontext scény. Je totiž mířena na muže, který se na lodi vyvinul z kočky domácí a nemá žádné jméno. Všichni ho tedy oslovují kocoure, tedy **cat**. Autor překladu se znovu rozhodl falešný vulgarismus zcela obejít. Pokud bychom tento výraz chtěli v překladu zachovat, mohl by znít například takto: „Dobrá večer ty blbej, smradlavej a podebranej **kocouří gimboide.**“ Urážka, kterou překladatel zvolil, mi ale přijde velmi vhodná, neboť poukazuje na kocourův marnivý a parádivý charakter. Všechna předcházející přídavná jména jsou přeložena mechanicky, ale správně.

Př. č. 7: epizoda 4, čas 00:21:25 --> 00:21:28

Originál: „*Life's a bitch. Now **smeg off**, I'm busy.*“

Překlad: „*Život je pes. A teď **mazej**, mám práci.*“

Výraz **smeg** je zde použit tentokrát s příslovcem **off**, zcela imitující populární anglické „fuck off“. Z tohoto důvodu považuji překlad „A teď **mazej**, mám práci“ za příliš zdvořilý a vhodnějším překladem by bylo například: „A teď **táhni do hajzlu/do smegu**, mám práci.“

Př. č. 8: epizoda 4, čas 00:10:22 --> 00:10:25

Originál: „*What's more important, his life or **smegging** lunch?*“

Překlad: „*Co je důležitější? Lidský život, nebo tvůj oběd?*“

V tomto příkladě se z nějakého důvodu překladatel rozhodl nejen **smegging** nahradit jiným českým hanlivým přídavným jménem, ale dokonce ho naprosto vynechal a jeho překlad tak není úplně kompletní. Správným překladem by bylo například: „Co je důležitější? Lidský život, nebo **debilní/zasmegovanej** oběd?“

Př. č. 9: epizoda 6, čas 00:08:20 --> 00:08:23

Originál: „*Ooh, **smeggin'** hell!*“

Překlad: „*To je ale puch.*“

Tento poslední příklad se odehrává, když si hlavní postava čichne k vlastním starým ponožkám. Autor překladu znovu výraz smeg, zde fungující jako prostá kletba, zcela obešel. Jeho překlad se mi ale stále zdá velmi trefný. Pokud bychom výraz smeg chtěli mermomocí v překladu obsáhnout, mohlo by to znít třeba takto: „Smrdí to jak **smeg**.“

ZÁVĚR

V závěru nyní shrnu všechny poznatky, které má bakalářská práce obsahuje. Prvním cílem teoretické části práce bylo vysvětlit, co je to slang. Počáteční kapitola informuje o tom, že slang není zcela jednoznačně určitelný, a jeho definice se mohou v českém a anglickém pojetí lehce lišit. K bližšímu pochopení toho, jak se tvoří a užívají slangové výrazy, poté sloužila druhá kapitola o aspektech slangu. Třetí důležitá kapitola přibližuje, jak široký má angličtina vliv na ostatní světové jazyky a co je to globální slang. Další kapitola pojednává o tom, co jsou to neologismy, jak se studují a jak obohacují slovní zásobu jazyka. Poslední velmi podstatná kapitola poskytuje výklad o tom, jaké existují druhy překladu, jakým problémům překladatelé čelí a jak by měl profesionální překladatel při své práci postupovat.

Prvním krokem k vypracování praktické části mé bakalářské práce bylo nahromadění dostatečného množství materiálů. V tomto směru se seriál Červený trpaslík ukázal být dobrou volbou. Výskyt slangových termínů v něm byl tak častý, že jsem se rozhodl vypsát pouze ty příklady, které jsem považoval za zajímavé. Ve výsledku se tedy jednalo o dvacet dva příkladů. Většina z nich byla v titulcích přeložena buďto chybně nebo pro ně existovala lepší alternativa. Chyby, které autoři titulků ve svém překladu udělali, zahrnovaly: nesmyslný doslovný překlad, ochuzení textu o jeho originální prvek, opomenutí citového zabarvení slova, ztrátu smyslu vtipu po jeho překladu, nepochopení důležitého kontextu scény, mylné pochopení významu slangového výrazu nebo dokonce jeho úplné vynechání.

Dodatečnou zajímavostí, které jsem si při čtení titulků všiml, byla očividná podoba mezi amatérskými titulky a oficiálním dabingem Červeného trpaslíka, který vyrobila Česká televize roku 1999. Je možné, že autor titulků zmíněný dabing ve své práci blízce následoval. Tato skutečnost ale naznačuje možnost, že se některé stejné chyby překladu slangových výrazů mohou vyskytovat i v českém dabingu.

Ve druhé kapitole praktické části jsem se poté zaměřil na unikátní prvek Červeného trpaslíka, a to na falešné slangové výrazy, které tvůrci seriálu sami vytvořili. Po krátkých dvou podkapitolách, ve kterých jsem se snažil přiblížit, jak tyto výrazy vypadají, jsem vypsals devět příkladů jejich použití. V každém z nich se překladatelé rozhodli tyto výrazy ignorovat a jejich původní formu nahradit výrazy zcela jinými.

Po dokončení mé práce nyní vím, že český překlad slangových výrazů v britských seriálech může být pro překladatele v některých případech skutečnou překážkou a český divák je tak následkem toho příležitostně ochuzen o některé rysy původního textu.

BIBLIOGRAFIE

BASSNETT, Susan. *Translation studies*. 3rd ed. Londýn: Routledge, 2004. ISBN 0-415-28014-1.

COLEMAN, Julie, ed. *Global English slang: methodologies and perspectives*. London: Routledge, 2014. ISBN 978-0-415-84268-6.

HUBÁČEK, Jaroslav. *O českých slanzích*. Ostrava: Profil, 1979.

KVETKO, Pavol. *An Introduction to Translation Studies: A practical course*. Trnava, 2009. ISBN 978-80-8105-109-8.

LEVÝ, Jiří. *Umění překladu*. Vyd. 3., upr. a rozš. verze 2. Praha: I. Železný, 1998. ISBN 80-237-3539-X.

MARTINCOVÁ, Olga. *Problematika neologismů v současné spisovné češtině*. Praha: Univerzita Karlova, 1983.

MATTIELLO, Elisa. *An Introduction to English Slang: A Description of its Morphology, Semantics and Sociology*. Milano: Polimetrica, 2008. ISBN 978-88-7699-113-4.

MUNDAY, Jeremy. *Introducing translation studies: theories and applications*. New York: Routledge, 2005. ISBN 0-415-22927-8.

Internetové zdroje:

MATTIELLO, Elisa. *The Pervasiveness of Slang in Standart and Non-Standart English*. Mots Palabras Words [online], 2005 [cit. 2017-07-10]. Dostupné z: <http://www.ledonline.it/mpw/allegati/mpw0506Mattiello.pdf>

Slovníky:

AYTO, John. *The Oxford Dictionary of slang*. Oxford: Oxford University Press, 1998. ISBN 0-19-863157-X.

Internetové slovníky:

Cambridge Dictionaries Online [online]. 2016 [cit. 2017-07-11]. Dostupné z: <http://dictionary.cambridge.org/>

Online Etymology Dictionary [online]. 2001 [cit. 2017-07-11]. Dostupné z: <http://www.etymonline.com/index.php>

Urban Dictionary [online]. 1999 [cit. 2017-07-11]. Dostupné z: <http://www.urbandictionary.com/>